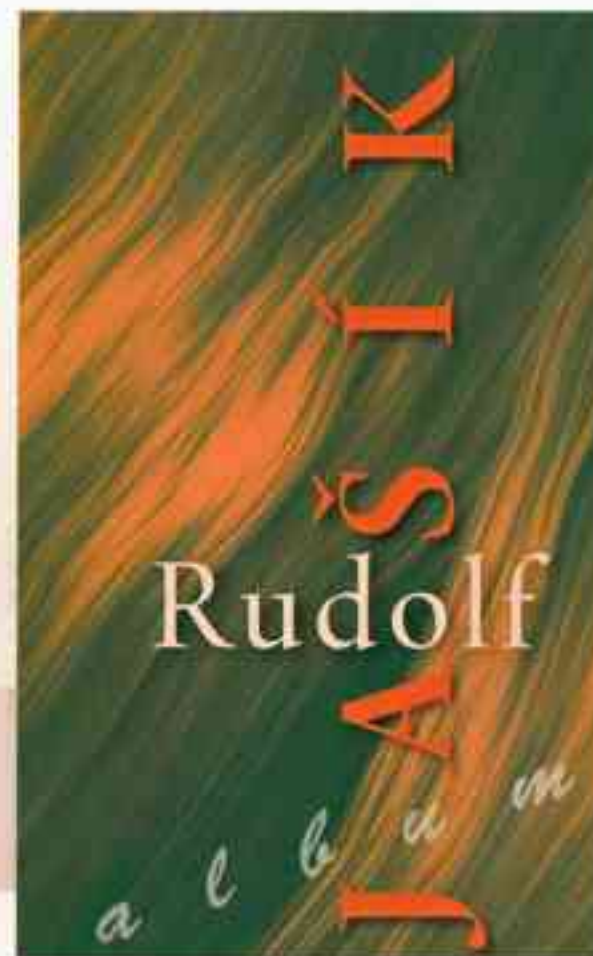

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

PL-SK
2007-2013

partnerstvo k spoločnému rozvoju

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

*Projekt spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov
Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci
Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007 – 2013*

Album je vydaný v rámci projektu
„LITERÁRNE REMINISCENCIE“
PL-SR/ZA/IPP/II/103

Názov: RUDOLF JAŠÍK- album

Zostavovateľka: Janka Mudríková

Prekladateľ: Igor Husák

Grafický návrh, technické spracovanie a tlač: Kamil Ďurný - Štúdio D, Čadca

Jazyková úprava: Mária Rosinová

Vydala: Kysucká knižnica v Čadci v zriaďovacej
pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

Rok: 2012

Fotografie: Archív Kysuckej knižnice v Čadci
a Archív literatúry a umenia SNK v Martine

Vydané v edícii, ktorá vznikla v rámci uvedeného projektu:
Albumy významných spisovateľov a publicistov – osobnosti Kysúc a Żywca

JUD. JAROMÍR
JAŠÍK

prozaik, básnik a publicista

*Narodil sa 2. 12. 1919 v Turzovke.
Zomrel 30. 7. 1960 v Bratislave.*

*Matka Rudolfa Jašíka so svojimi synmi v roku 1923
(zlava Ladislav, Viktor a Rudolf)*

*Rudolf Jašík so spolužiakmi nitrianskeho gymnázia
(posledný rad, sprava siedmy)*

Rudolf Jašík ako študent

*Rudolf Jašík s bratmi u Baťu
v Zlíne v roku 1935 (v strede)*

Matka Anna Jašíková (z toho istého obdobia)

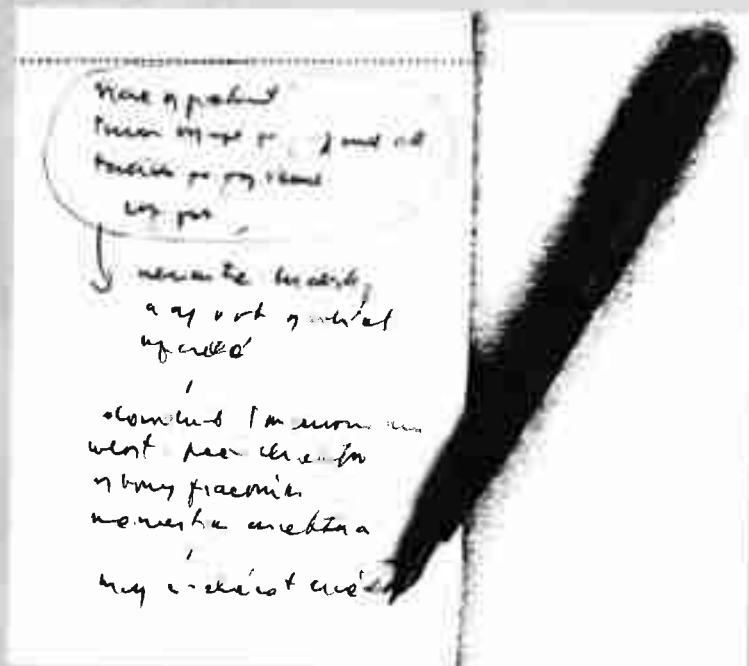
*Rudolf Jašík počas druhej svetovej vojny bol partizánom.
Za zásluhy v odboji mu boli udelené viaceré vyznamenania.*

*Manželka Rudolfa Jašíka
- Hedviga, rodená Hodálová*

Rudolf Jašík ako redaktor pri práci

Na Rudolfa Jašíka spomínajú aj v rodnej Turzovke. Jeho meno nesie Dom kultúry, na ktorom je umiestnená pamätná tabuľa. Na fotografii je manželka Rudolfa Jašíka pri kladení kvetov pred pamätnú tabuľu v čase Jašíkových Kysúc.

V areáli Základnej školy v Podvysokej stojí socha malého Rudka, pamiatka na spisovateľa Rudolfa Jašíka, ktorý túto školu v rokoch 1926 – 1930 navštevoval.

slovenský prozaik, básnik a publicista

Narodil sa 2. 12. 1919 v Turzovke ako najstarší z troch detí – synov, v rodine kysuckého mäsiara, ktorý v roku 1924 skrachoval a potom sa vybral do Kanady za prácou. Na Kysuciach ho vychovávala stará mama s finančnou podporou matkinej sestry, ktorá žila v USA.

Vzdelanie začal získavať v roku 1928 na gymnáziu v Nitre, kde býval na internáte. Nakoľko po smrti starej mamy doma nebolo dost peňazí, odišiel sa v roku 1935 vyučiť do Baťových závodov v Zlíne. Popri zamestnaní po večeroch pokračoval vo vzdelávaní na exportnej obchodnej akadémii. Po nezhodách ho v roku 1938 prepustili zo zamestnania a tiež vylúčili zo školy. Vrátil sa na Kysuce a žil v Turzovke.

Za ilegálne šírenie letákov ho v Trenčíne v januári v roku 1940 uväznili na 5 mesiacov. Po prepustení narukoval k delostreleckému pluku v Ružomberku a aktívne bojoval na ukrajinskom fronte, kde ho odsúdili za sabotáž (ničenie diel a iného vojenského materiálu). Dostal však amnestiu. Pokúsil sa o prechod k sovietskemu vojsku (do sovietskeho zajatia), no napokon sa chorý vrátil a čoskoro na to ho odvelili na Kaukaz. Za protivojnové a protifašistické názory ho degradovali a odsúdili do vojenského väzenia. V roku 1944 ho prepustili z armády. V tom čase sa pridá k partizánom.

Po vojne pracoval v Baťovanoch (dnešné Partizánske) v závodnom časopise Slobodná práca. Angažoval sa aj politicky. Stal sa členom KSČ. Neskôr bol členom národného výboru a tajomníkom výboru Národnej fronty v Partizánskom. Spolupracoval tiež s denníkom Pravda a redigoval Hlas nitrianskeho kraja.

V roku 1947 ochorel na tuberkulózu a niekoľko mesiacov sa liečil v Tatrách.

V rokoch 1949 – 1952 bol v Baťových závodoch vedúcim kultúrno-propagačného oddelenia a v rokoch 1952 – 1955 pracoval na Krajskom národnom výbore v Nitre ako inšpektor pre múzeá a pamiatky. Od roku 1955 bol predsedom Krajského výboru zväzu zamestnancov štátnych orgánov v Nitre.

Zomrel veľmi nečakane po operácii žalúdka 30. 7. 1960 v Bratislave, vo veku 41 rokov. Pochovaný je v Partizánskom.

Svoju literárnu kariéru začal v roku 1940, najskôr ako básnik radiaci sa medzi nadrealistov, neskôr začal písať poviedky.

Prvé literárne pokusy ostávali často len v rukopisnej podobe a neskôr ich veľa sám zničil.

Jeho diela odrážali nielen politické a umelecké názory, ale aj jeho cit pre vzťah človeka k prírode a emocionálne vnímanie mladosti.

Prvé uverejnil v Slobodnej práci v roku 1945. V baladických príbehoch zachytil život kysuckého ľudu (Na brehu priezračnej rieky) i protifašistický odboj (Námestie svätej Alžbety, nedokončená trilógia Mŕtvi nespievajú). Rozvíjal umelecké postupy lyrizovanej prózy, ktoré podtrhujú baladické ladenie a osudovosť príbehov (novely Povest' o bielych kameňoch, Čierne a biele kruhy).

Dielo

- 1956 – **Na brehu priezračnej rieky**, baladický, sociálny román o osude chudobnejších spoločenských vrstiev a o biede kysuckých dedín
- 1958 – **Námestie svätej Alžbety**, román z vojnového obdobia
- 1961 – **Mŕtvi nespievajú**, trilógia, ktorú však už nestihol dokončiť, zavŕšenie jeho tvorby s témou protifašistického odboja
- 1961 – **Čierne a biele kruhy**, zbierka noviel o sociálnych a ľudských problémoch Kysučanov (vyšlo posmrtné)
- 1961 – **Povest' o bielych kameňoch**, torzo baladickej novely, štúdia človeka, ktorý sa búri proti sociálnej nespravodlivosti a utiahne sa do samoty (vyšlo posmrtné)
- 1966 – **Ponurý most**, výber z jeho ranej tvorby publikovanej väčšinou časopisecky (vyšlo posmrtné)
- **Ypsilon**, rukopisná básnická zbierka
- **Dve rieky**, rukopisná básnická zbierka
- **Moje mesto**, rukopisná básnická zbierka
- **Laktibrada**, román z vojnového obdobia, z ktorého sa zachovalo len desať kapitol
- **Biely chlieb** (pôvodný názov Kamenný dom), román z dedinského prostredia, z ktorého sa zachovala len časť

słowacki prozaik, poeta i publicysta

Urodził się 02.12.1919 w Turzovce jako najstarszy z trojgadziciu – synów, w rodzinie kysuckiego rzeźnika, który w 1924 roku zbankrutował a następnie wyjechał za pracą do Kanady. Na Kysuciach wychowywała go babcia przy wsparciu finansowym ze strony siostry matki, która żyła w USA.

Wykształcenie zaczął zdobywać w 1928 roku w gimnazjum w Nitrze, gdzie mieszkał w internacie. Ponieważ po śmierci babci, w domu nie było dość pieniędzy, w 1935 roku wyjechał do fabryki Baťa w Zlinie. Obok pracy wieczorami kontynuował kształcenie w akademii handlu zagranicznego. W 1938 roku po nieporozumieniach zwolniono go z pracy a także usunięto ze szkoły. Wrócił na Kysuce i żył Turzovce.

Zanielegalne rozprowadzanie ulotek osadzono go w styczniu 1940 roku na 5 miesięcy w więzieniu w Trenčinie. Po zwolnieniu zaciągnął się do wojska do pułku artylerii w Ružomberku i aktywnie walczył na ukraińskim froncie, gdzie go skazano za sabotaż (niszczenie dział i innego materiału wojskowego). Ale otrzymał amnestię. Podjął próbę przejścia do wojska sowieckiego (do niewoli sowieckiej), ale ostatecznie wrócił chory i wkrótce odkomenderowano go na Kaukaz. Za antywojenne i antyfaszystowskie poglądy zdegradowano go i skazano na odbycie kary w więzieniu wojskowym. W 1944 zwolniono go z armii. W tym czasie przyłączył się do partyzantów.

Po wojnie pracował w Batovanach (dzisiejsze Partizánske) w czasopiśmie zakładowym *Slobodná práca /Wolna práca/*. Był również zaangażowany politycznie. Został członkiem KSC /Komunistyczna Partia Czechosłowacji/. Później był członkiem rady narodowej i sekretarzem frontu narodowego w Partizánskiem. Współpracował również z dziennikiem *Pravda /Prawda/* oraz redagował *Hlas nitrianskeho kraja /Głos kraju nitrzańskiego/*.

W 1947 roku zachorował na gruźlicę i przez kilka miesięcy leczył się w Tatrach.

W latach 1949 – 1952 w zakładach Baťa był kierownikiem działu kulturalno-propagacyjnego, w latach 1952 – 1955 pracował w Krajowej Radzie Narodowej w Nitrze jako inspektor do spraw muzeów i zabytków. Od 1955 roku był przewodniczącym Krajowego Komitetu Związków Pracowników Organów Państwowych w Nitrze.

Zmarł niespodziewanie 30.07.1960 w Bratysławie w wieku 41 lat po operacji żołądka. Został pochowany w Partizánskiem.

Swoją karierę literacką rozpoczął w 1940 roku, najpierw jako poeta zaliczany do nadrealistów, potem zaczął pisać opowiadania.

Pierwsze próby literackie często pozostawały tylko w postaci rękopisów a później sam wiele z nich zniszczył.

Jego dzieła odzwierciedlały poglądy polityczne i artystyczne, ale także jego poczucie stosunku człowieka do przyrody i emocjonalne postrzeganie młodości.

Pierwsze opublikował w 1945 roku w *Slobodnej práci /w Wolnej pracy/*. W historiach pisanych balladą przedstawił życie ludu kysuckiego (*Na brehu priezračnej rieky /Na brzegu przejrzystej rzeki/*) i antyfaszystowski ruch oporu (*Námestie svätej Alžbety /Plac Świętej Elżbiety/*, nieukończona trylogia *Mŕtvi nespievajú /Martwi nie śpiewają/*). Rozwijał próby artystyczne liryzowanej prozy, które podkreślają balladyczny nastrój i znaczenie zdarzeń (nowele *Povešť o bielych kameňoch /Opowieść o białych kamieniach/*, *Čierne a biele kruhy /Czarne i białe koła/*).

Dorobek:

- 1956 – **Na brehu priezračnej rieky /Na brzegu przejrzystej rzeki/**, balladowa powieść społeczna o biednych warstwach społecznych i o biedzie wsi kysuckich
- 1958 – **Námestie svätej Alžbety /Plac Świętej Elżbiety/**, powieść z okresu wojennego
- 1961 – **Mŕtvi nespievajú /Martwi nie śpiewają/**, trylogia, której jednak już nie zdążył dokończyć
- 1961 – **Čierne a biele kruhy /Czarne i białe koła/**, zbiór nowel o społecznych i ludzkich problemach Kysuczán (wydano pośmiertnie)
- 1961 – **Povešť o bielych kameňoch /Opowieść o białych kamieniach/**, fragmenty noweli poetyckiej, studium człowieka, który buntuje się przeciwko niesprawiedliwości społecznej i ucieka w samotność (wydano pośmiertnie)
- 1966 – **Ponurý most /Ponury most/**, wybór z jego wczesnej twórczości w większości publikowanej w czasopiśmie (wydano pośmiertnie)
- **Ypsilon**, zbiorek wierszy w rękopisie
- **Dve rieky /Dwie rzeki/**, zbiorek wierszy w rękopisie
- **Moje mesto /Moje miasto/**, zbiorek wierszy w rękopisie
- **Laktibrada**, powieść z okresu wojennego, z której zachowało się tylko dziesięć rozdziałów
- **Biely chlieb /Biały chleb/** (pierwotny tytuł *Kamenný dom /Kamienisty dom/*), powieść o środowisku wiejskim, z której zachowała się tylko część, która została opublikowana w czasopiśmie.